

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-4-034
Karar Sayısı : **19-40/657-282**
Karar Tarihi : 14.11.2019

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER: Burak SAĞLAM, Damla YAZ, Barış BİRCAN, Alican KORKMAZ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği
Kartaltepe Mah. Alpay İzer Sok. No:12 İncirli Bakırköy/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Mobilbil Endüstri Teknolojileri Ltd. Şti.
A.Tepsi Mah. Tekin Cad. Miyansera Evleri No:3IA-3IB-3HA-3DA
Bayrampaşa/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** İstanbul ilinde taksimetre satışı ve değişimi hizmeti pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin aralarında anlaşarak fiyatları birlikte belirledikleri iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Kartal Kamyon, Kamyonet, Minibüs, Otobüs, Otomobil ve Şoförler Esnafı Odasına kayıtlı yaklaşık 2.000 taksimetre bulunduğ, bu sayının İstanbul genelinde diğer esnaf odalarına kayıtlı taksimetrelerle birlikte yaklaşık 18.000 olduğ,
- Taksimetre değişimi hizmeti veren firmalarca 2019 yılından önce taksimetrelerin eski araçtan sökülerek yeni araca takılması için alınan ücret 222 TL iken, 2019 yılından itibaren bu ücretin 980 TL olduğ,
- Aynı firmalarca 2019 yılından önce yeni taksimetre alımlarında fiyat 350 TL iken, 2019 yılından itibaren bu fiyatın 2.000 TL'ye yükseltildiğ,
- İstanbul genelinde birkaç firmanın tekelleşerek fahiş fiyatlar uyguladığı ifade edilerek konunun incelenmesi talep edilmiştir.

(3) Bunun yanı sıra 17.05.2019 tarih, 3315 sayı ve 29.05.2019 tarih, 3630 sayı ile Kurum kayıtlarına giren, aynı konu ile ilgili CİMER başvuruları da bulunmaktadır. Bu başvurularda özetle; İstanbul'da taksimetre değişimi ve satımı yapan firmaların aralarında anlaşarak müşterilerden fahiş fiyat istedikleri belirtilmiştir.

(4) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 10.06.2019 tarih, 3814 sayı ve 12.06.2019 tarih, 3866 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 24.06.2019 tarih ve 2019-4-034/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu Kurulun 27.06.2019 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 19-23/362-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

(5) İlgili karar uyarınca düzenlenen 17.09.2019 tarih ve 2019-4-034/ÖA sayılı rapor görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (6) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u (4054 sayılı Kanun) ihlal ettiğine ilişkin herhangi bir tespite ulaşılmadığından Mobilbil Endüstri Teknolojileri Ltd. Şti. (MOBİLBİL) hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Mobilbil Endüstri Teknolojileri Ltd. Şti. (MOBİLBİL)

- (7) 2012 yılında kurulan MOBİLBİL, araç içi güvenlik sistemleri (kamera kayıt, kamera güvenlik sistemleri vs.) satışı ve teknik sistemlerinin bakımı alanında faaliyet göstermektedir. İnceleme tarihi itibarıyla yaklaşık bir yıldır taksimetre satışı faaliyeti gösteren teşebbüs, taksimetre satışına ilk olarak İzmir'de başlamış, söz konusu sürede İzmir'de yaklaşık (.....), İstanbul'da (.....) adet taksimetre satışı yapmıştır. MOBİLBİL, taksimetreyi Streamax markasıyla Çin'den ithal etmektedir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (8) Başvuru konusu, taksimetre satışı ve değişimi yapan şirketlerin, taksimetrelerin satış ve değişim (aktarma) fiyatlarını birlikte belirlemek suretiyle rekabeti bozdukları yönündedir. Bu çerçevede ilgili ürün pazarının genel anlamda taksimetre satışı ve değişimi pazarı olarak tanımlanabileceği değerlendirilmektedir. Diğer yandan, yerinde incelemeler sırasında incelenen tarafların taksimetre satış ve değişiminin yanında taksilere yönelik başka yan ürün ve hizmetlerin de (tepe lambası, dama, plaka yazısı, can-bus modülü, vb.) satışını yaptığı görülmüştür. Bu bağlamda söz konusu ürünler de taksilere yönelik yan ürün ve hizmetlerin satışı pazarı tanımı altında değerlendirilebilecektir. Bununla birlikte iddialar niteliği itibarıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yer aldığından dosya konusuna ilişkin kesin bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmamıştır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (9) Şikâyet konusu İstanbul ilinde taksimetre satış ve değişim fiyatlarında yaşanan artış olmakla beraber, incelenen taraflar taksimetre satışı-değişimi ve taksilere yönelik yan ürünlerin satışı faaliyetlerini tüm Türkiye'de gerçekleştirmektedirler. Dolayısıyla ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

I.3. Tespitler ve Değerlendirme

- (10) Başvuru çerçevesinde, bu karara konu MOBİLBİL ve sektörde faaliyet gösteren Atak Taksi Elektronik İç ve Dış Ticaret Ltd. Şti. (ATAK), Ata Taksimetre Muayene Servisleri Ltd. Şti. (ATA), Paşa Taksimetre Ltd.Şti. (PAŞA), Tetaş Elektronik Ltd. Şti. (TETAŞ) ve Alberen Elektronik İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'de (ALBEREN) yerinde incelemelerde bulunulmuş, bazı belgeler alınmış ve bilgi istenilmiştir. Ayrıca İstanbul Taksiciler ve Esnaf Odası (İTEO) Başkanı ile görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (11) Yapılan önaraştırma sonucunda Rekabet Kurulunun 26.09.2019 tarihli toplantısında, 19-33/489-M sayı ile ALBEREN, ATA, ATAK, PAŞA ve TETAŞ hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (12) Öte yandan, MOBİLBİL'in 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiğine ilişkin herhangi bir bulguya ulaşılmamıştır. Yapılan incelemede, anılan teşebbüsün satışını yaptığı ürünün niteliğinin ve fiyatlarının sektördeki diğer teşebbüslerden farklı olduğu belirlenmiş, ayrıca diğer teşebbüslerle koordinasyon içinde bulunduğu yönelik

herhangi bir tespit yapılmamıştır. Bu nedenlerle MOBİLBİL hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (13) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Mobilbil Endüstri Teknolojileri Ltd. Şti. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

14.11.2019 tarih, 19-40/657-282 sayılı Karara ilişkin farklı gerekçe

Rekabet Kurulu 27.06.2019 tarih ve 19-13/362-M sayılı kararıyla, İstanbul ilinde taksimetre satış ve değişim hizmeti pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında fiyatları birlikte belirledikleri iddiasına yönelik olarak önaraştırma yapılmasına ve bu kapsamda gerekli görülmesi halinde kullanılmak üzere 4054 sayılı Kanunun 15. maddesi uyarınca yerinde inceleme yetkisinin kullanılabilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine karar vermiştir. Buna göre teşebbüsler özelinde değil, pazar/sektör genelinde önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

Söz konusu karar uyarınca birçok teşebbüs veya teşebbüs birliğinde olduğu gibi Mobilbil Endüstri Teknolojileri Ltd. Şti. (Mobilbil)'de de yerinde inceleme yapılmıştır. Hakkında doğrudan önaraştırma benzeri bir idari süreç yürütülmeyen, sırf inceleme yapıldığından hareketle Mobilbil ile ilgili olarak herhangi bir karar alınmasına gerek bulunmadığı kanaatindeyim. Bununla birlikte her halükarda Mobilbil hakkında soruşturma açılmaması gerektiği düşüncesiyle ilgili karara farklı gerekçeyle katılıyorum.

Hasan Hüseyin ÜNLÜ
Kurul Üyesi